

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Børne- og Undervisningsudvalget
Christiansborg

Svar på alm. del – spørgsmål 130

I brev af 10. december 2024 har udvalget efter ønske fra Helena Artmann Andresen (LA) stillet mig følgende spørgsmål:

17. januar 2025
Sagsnr.: 24/38781

Alm. del – spørgsmål 130:

”Vil ministeren oplyse hvilke krav, som pædagogikumkandidater skal leve op til for at kunne blive ansat på et gymnasium, og vil ministeren oplyse hvor det fremgår hvilke krav, som pædagogikumkandidater skal leve op til for at kunne blive ansat på gymnasiet?”

Svar:

Det følger af § 55 i lov om de gymnasiale uddannelser (lovbekendtgørelse nr. 1003 af 28. august 2024), at lærere, der underviser i henhold til loven skal have undervisningskompetence i form af faglig kompetence og pædagogisk kompetence i et eller flere fag i de gymnasiale uddannelser.

Det er i lovens § 56 fastsat, hvad der skal til for at opnå faglig kompetence, og det følger af lovens § 57, at en lærer opnår pædagogisk kompetence ved at gennemføre pædagogikum, jf. lov om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser (lovbekendtgørelse nr. 786 af 21. juni 2017).

Faglig kompetence

Det følger af § 56, stk. 1, i lov om de gymnasiale uddannelser, at faglig kompetence er betinget af en kandidateksamen bestået ved et universitet i et eller flere fag i de gymnasiale uddannelser. Det er endvidere en betingelse, at kandidatens uddannelse i sine enkeltdele og samlet har en sådan faglig og metodisk bredde og dybde, at kandidaten kan undervise fagligt forsvarligt i relation til målene for de gymnasiale uddannelser.

Inden for de tekniske, teknologiske, herunder informationsteknologiske, naturvidenskabelige og erhvervsøkonomisk orienterede fag kan det faglige niveau svarende til kandidateksamen desuden erhverves ved en professionsbacheloruddannelse eller tilsvarende i kombination med relevant videre- og efteruddannelse og eventuelt relevant fagligt kvalificerende erhvervmæssig beskæftigelse, jf. § 56, stk. 2, i lov om de gymnasiale uddannelser. Det er i § 4, stk. 2, i bekendtgørelse om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser (bekendtgørelse nr. 1169 af 24. september 2018) fastsat

hvilke fag på de gymnasiale niveauer C-A, der er omfattet af de tekniske, teknologiske, herunder informationsteknologiske, naturvidenskabelige og erhvervsøkonomisk orienterede fag.

Det følger af § 56, stk. 3, i lov om de gymnasiale uddannelser, at lærere, der underviser i de erhvervsrelaterede fag, skal have mindst 2 års relevant erhvervs erfaring. Det er i § 4, stk. 3, i bekendtgørelse om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser fastsat hvilke erhvervsrelaterede fag på de gymnasiale niveauer C-A, der er omfattet heraf.

I § 56, stk. 4, i lov om de gymnasiale uddannelser, angives det, at læreren i de enkelte undervisningsfag skal have et fagligt niveau, der opfylder de faglige mindstekrav i faget, og som mindst svarer til et uddannelsesforløb, der er gennemført på et universitet og af et omfang på 120 ECTS-point på centralfagsniveau eller 90 ECTS-point på sidefagsniveau.

En beskrivelse af de faglige mindstekrav fremgår af vejledning nr. 9698 af 28. august 2018 om Retningslinjer for universitetsuddannelser rettet mod undervisning i de gymnasiale uddannelser samt undervisning i gymnasiale fag i eux-forløb (Faglige mindstekrav).

Det fremgår af § 56, stk. 5, i lov om de gymnasiale uddannelser, at det er institutionens leder, der tildeler faglig kompetence i forbindelse med lærerens ansættelse på institutionen.

Pædagogikum

Pædagogikum er en etårig vekseluddannelse bestående af en praktisk og en teoretisk del. Pædagogikumkandidater får gennem pædagogikumuddannelsen de grundlæggende teoretiske og praktiske kompetencer, der kræves for at arbejde som lærere på en gymnasial uddannelse.

Det følger af § 3, stk. 3, i lov om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser, at pædagogikum skal gennemføres inden for det første år efter ansættelsen. Pædagogikum kan dog i særlige tilfælde gennemføres på et senere tidspunkt.

I bekendtgørelse om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser er det i § 3, stk. 2, fastsat, at pædagogikum tilrettelægges over et år og gennemføres i ansættelsens første år. Det følger af bestemmelsens stk. 3, i hvilke særlige tilfælde institutionen kan beslutte, at en pædagogikumkandidat påbegynder uddannelsen efter ansættelsens første år eller gennemfører den med en længere tilrettelæggelse end et år. Et særligt tilfælde kan, jf. bestemmelsen, alene opstå som følge af

1. et samlet lavt timetal på institutionen i kandidatens fag,
2. kandidatens sygdom, barsel eller orlov, eller
3. at det hverken efter stillingsopslag eller på anden måde er muligt at skaffe lærere til at varetage undervisningen i et fag, hvorfor kandidatens varetagelse af den ordinære undervisning umuliggør et normalt pædagogikumforløb.

Det følger af § 12, stk. 1, i lov om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser, at lærere uden pædagogikum ansættes i faste stillinger efter behov. Når en lærer uden pædagogikum ansættes i en fast stilling, skal ansættelsen være betinget af, at læreren består pædagogikum. Det følger af bestemmelsens stk. 2, at skolen i særlige tilfælde kan ansætte lærere uden pædagogikum i midlertidige stillinger.

Det følger af § 5, stk. 1, i bekendtgørelse om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser, at lærere med faglig kompetence, som ansættes i en fast stilling, skal gennemføre pædagogikum inden for det første år af ansættelsen, jf. dog bekendtgørelsens § 3, stk. 3, som nævnt ovenfor. Fastansættelsen er betinget af, at læreren består pædagogikum.

I bekendtgørelsens § 6, stk. 1, er det fastsat, at institutionen i særlige tilfælde hvor det hverken efter stillingsopslag eller på anden måde er muligt at få undervisningen varetaget af lærere med faglig kompetence, kan ansætte lærere uden faglig kompetence i tidsbegrænsede stillinger. Ansættelsen kan højst ske for ét undervisningsår ad gangen.

Med venlig hilsen

Mattias Tesfaye